



FLYGTRAFIKEN HAR EN BETYDLIG INVERKAN PÅ FINLANDS NATIONALEKONOMI

Den ekonomiska betydelsen av flygtrafiken har studerats mycket internationellt – betydligt mindre i Finland. Den utredning som publicerades idag är den mest omfattande som gjorts i Finland om flygplatsernas och flygtrafikens inverkan. Syftet var att få information om flygtrafikens roll och effekter på regionalekonomisk utveckling och företagsverksamhet. I utredningen undersöktes den regionalekonomiska betydelsen av flygplatserna i Enontekiö, Ivalo, Joensuu, Jyväskylä, Kemi-Torneå, Kittilä, Karleby-Jakobstad, Kuopio, Björneborg, Rovaniemi, Tammerfors, Åbo och Vasa. De undersökta områdena står för en tredjedel av Finlands export.

– Flygförbindelser är för oss som bor långt uppe i Norden det enda sättet att ta oss ut i världen. Därför måste de ses som infrastruktur som bör stärkas och utvecklas. De möjliggör Finlands existens på kartor om möjliga handelspartners och investeringsdestinationer. Ändå har diskussionen om flygtrafiken i Finland ofta fokuserat på att ifrågasätta förbindelserna och till och med stänga flygplatser. Nu kan vi lägga fram en helhetsbild av flygtrafikens effekter som grund för en bredare diskussion, säger verkställande direktör **Paula Erkkilä** från Österbottens handelskammare.

Flygtrafikens ekonomiska effekter

Flygtrafikens betydelse för näringslivet och därigenom för regional och nationalekonomi är enorm. Omsättningen beroende av flygtrafik, dvs. exporten, i de 13 undersökta flygplatsområdena var förra året 38 miljarder euro. Resultaten är i linje med internationella studier: både globalt och i de undersökta områdena är 25 procent av företagets omsättning beroende av flygtrafik.

I de undersökta områdena fanns det 96 000 arbetsplatser beroende av flygtrafik. I praktiken är nästan var femte arbetsplats beroende av flygtrafik (19 %). Andelen skatteintäkter beroende av flygtrafik utgjorde cirka 15 procent (2,3 miljarder euro) av områdenas totala skatteintäkter. Under de senaste tio åren har flygtrafiken påverkat 46 procent (23 miljarder euro) av investeringarna i de undersökta områdena.

Enligt studien riktas över 98 procent av effekterna som genereras av flygtrafiken mot företagsverksamhet utanför flygtrafiksektorn.

– Flygtrafikens viktigaste samhällsliga betydelse kan anses vara dess bredare ekonomiska effekter på andra branscher och deras prestanda och tillväxt. Flygtrafiken förbättrar effektiviteten inom andra branscher, det vill säga verkar katalytiskt, säger en av utredarna, enhetschef **Katja Ojala**.

Effekter på företagsverksamhet

Företagen bedömer flygtrafiken som den fjärde viktigaste konkurrensfaktorn efter kompetent arbetskraft, vägnätets skick och dataförbindelser. 71 procent av företagen i de undersökta områdena ansåg att flygtrafiken är nödvändig eller viktig för verksamhetens tillväxt. Med flygförbindelser som bättre möter företagets behov skulle nio procent öka sin omsättning eller anställa fler. Detta skulle generera nya intäkter på cirka två miljarder euro och skapa cirka 5 720 nya arbetsplatser. Investeringarna skulle öka med 1,7 miljarder euro tack vare bättre flygförbindelser.

– God tillgänglighet har således mångsidiga effekter på både den regionala och den nationella ekonomin. Tillgänglighet påverkar den internationella handelns smidighet, affärsverksamhetens säkerhet och regionens image i internationell affärsverksamhet. Mervärde produceras i landskapen,



från vilka man måste kunna nå ut till världen, påpekar verkställande direktör **Ari Hiltunen** från handelskammaren i Mellersta Finland.

Enligt enkätundersökningen är flygtrafikens betydelse för företagen i regionen störst när det gäller högsta ledningens resor (89 %), nätverkande med samarbetspartners (74 %), att öka företagsverksamhet (71 %) och möten med intressentgrupper och kunder (69–70 %). För turismens kunder är flygtrafiken nästan oundgänglig (93 %).

– Turismen i Lappland är starkt internationell handel där pengarnas ursprung ligger utanför Finlands gränser. Lapplands ekonomiska tillväxt har särskilt drivits av den internationella turismens tillväxt. Flygförbindelser är en kritisk faktor i denna ekvation, betonar verkställande direktör **Liisa Ansala** från handelskammaren i Lappland.

Att inte utveckla flygplatser bromsar tillväxten

I Finland har det diskuterats att lägga ner flygplatser och om den försämrade servicenivån inom flygtrafiken. Den sammanlagda årliga underskotten för de flygplatser som ingick i undersökningen uppgår till 21 miljoner euro. Baserat på denna undersökning är de ekonomiska fördelarna med flygtrafiken i det undersökta området nästan tvåtusen gånger större än underskotten. När man beaktar flygplatsernas effekter på nationalekonomin är alla flygplatser som ingick i undersökningen starkt lönsamma för Finland.

71 procent av Finlands export är koncentrerad till regionerna. Det har inte skett några förändringar i trafiken vid de regionala flygplatserna sedan början av 1990-talet. Däremot har flygtrafiken vid Helsingfors-Vanda utvecklats i linje med globala genomsnitt, cirka fem procent per år.

– Använder man de koefficienter som erhållits från internationella studier kan man uppskatta att den utvecklade flygtrafiken i regionerna har lett till en förlust på 9–19 procent (8–18 miljarder euro) av BNP. Det har inte skapats 50 000 arbetsplatser och investeringar på cirka 600 miljoner euro har inte förverkligats. Med ökad flygtrafik skulle regionernas produktivitet ha ökat med 35–55 procent jämfört med den nuvarande situationen. Kan detta vara en av orsakerna till att Finlands konkurrenskraft och produktivitetsutveckling har stannat av, funderar den andra av utredarna, vd **Hanne Junnilainen**.

Underlag för flygtrafikstrategin

Den öppna marknadsekonomin lever av export. Ekonomisk tillväxt uppstår och växer genom aktivt arbete för export, vilket kräver internationell flygtrafik. Det mest effektiva sättet att skapa förutsättningar för export är att säkerställa flygförbindelser från tillräckligt många regioner ut till världen. Statens uppgift är att skapa förutsättningar för detta.

Just nu pågår en uppdatering av den nationella Trafik12-planen. Som en del av detta utarbetas en nationell flygtrafikstrategi. Denna utredning ger omfattande bakgrundsinformation för att dra upp riktlinjerna för framtiden för Finlands flygtrafik och flygplatsnätverk.

Målet bör vara att förbättra tillgängligheten och livskraften i Finlands ekonomiska regioner. Finansieringen av flygplatsnätverket kräver långsiktiga lösningar. För att öka exporten och produktiviteten krävs utveckling av flygtrafiken i regionerna: beläggningsgraden måste öka, och detta sker genom att upprätthålla flygplatsnätverket och erbjuda ett mångsidigt utbud av rutter och avgångar.

Flygplatsnätverket har haft en viktig roll i Finlands ekonomiska tillväxt och som en möjliggörare av export. I den globala konkurrensen har detta blivit ännu viktigare. Även ur ett beredskaps- och militärt mobilitetsperspektiv är ett mångsidigt flygplatsnätverk nödvändigt för hela Finland.



Mera information:

Vd Paula Erkkilä, Österbottens handelskammare, paula.erkkila@chamber.fi, 044 781 0704

Vd Ari Hiltunen, Keski-Suomen kauppakamari, ari.hiltunen@chamber.fi, 0400 583 210

Vd Liisa Ansala, Lapin kauppakamari, liisa.ansala@chamber.fi, 044 577 7514

Vd Hanne Junnilainen, Kiila Consulting Oy, hanne.junnilainen@kiilaconsulting.fi, puh. 050 301 0001

Enhetschef Katja Ojala, Proxion Plan Oy, katja.ojala@wsp.fi, puh. 050 511 1747

Bedömningen av de ekonomiska effekterna baseras på en enkätundersökning som genomfördes under april–juni 2024, där cirka 900 företag från landskapen Mellersta Österbotten, Mellersta Finland, Norra Savolax, Lappland, Österbotten, Norra Karelen, Satakunta, Birkaland och Egentliga Finland deltog. Respondenterna representerade en fjärdedel av områdets omsättning (45 miljarder euro) och 17 procent av områdets arbetsplatser (88 400 arbetsplatser).

Undersökningen skiljer sig från flera internationella undersökningar genom att effekterna har undersökts brett med hänsyn till alla branscher. Det är den mest omfattande undersökningen om flygtrafikens betydelse som gjorts i Finland. Undersökningen genomfördes av Kiila Consulting Oy och Proxion Plan Oy på uppdrag av åtta handelskammare (handelskamrarna i Mellersta Finland, Kuopio, Lappland, Österbotten, Norra Karelen, Satakunta, Tammerfors och Åbo).

Handelskamrarna publicerade undersökningen om flygtrafikens ekonomiska effekter den 4.9.2024.